

Anyanyelv-használati jogok a Kárpát-medencében¹

Nyelvében él a nemzet. Már a reformkor nagyjai is tisztában voltak ezzel az igazsággal, különösen Kazinczy Ferenc és Széchenyi István. Nemcsak felismerték és kimondták, hanem tettek is érte. Így azután életben maradtunk, hiába kongatta a vészharangot Herder. A mai Magyarország határain kívül, a 96 évvel ezelőtt igazságtalanul elcsatolt területeken élő magyar nemzetrészek számára a XXI. század elején is a megmaradás alapvető feltétele az anyanyelv használata a születéstől a halálig, az élet minden területén. Nekünk is tennünk kell korlátlan használatáért, mert egy nyelvi körkép a Kárpát-medencében nagyon szomorú képet fest. Lássuk, hogyan áll a helyzet?

A Felvidéken, melyet ma Szlovákiának neveznek, ellentmondásos az anyanyelvhasználat kérdése. A szlovák alkotmány, mely egyébként a területén élő őshonos magyarságot másodrendű állampolgárként definiálja, eléggé megengedő a nyelvhasználat kérdésében. A végrehajtást azonban külön törvény hatáskörébe utalja, amely viszont kegyetlenül kirekesztő. Ami viszont még ennél is szomorúbb, azt a kevés engedményt sem lehet hasznosítani a gyakorlatban, amit a jogszabály lehetővé tenné. A szlovák politikai és társadalmi élet vezetői, sokszor a civilekkel karöltve, folyamatosan gátolják az anyanyelv törvényes használatát is, arcátlan büntetésektől sem visszariadva. Ha ehhez hozzá veszünk a kettős állampolgárság kérdésében kialakult, a demokratikus világban példátlan helyzetet, akkor megállapíthatjuk, hogy a szlovák kisebbségpolitika brutálisan diszkriminatív.

Kárpátalján minden bizonytalan. Az ukránok nem a magyaroktól félnek, hanem a tízmilliós nagyságrendű orosz kisebbségtől. A magyarok ebben az összefüggésben marginális helyzetben vannak. Sorsuk jobbra és rosszabbra is fordulhat. Őket ugyanakkor nemcsak magyarságukban, hanem fizikai létükben is veszély fenyegeti. Ezt a helyzetet háború és ezzel összefüggésben gazda-

CSÓTI GYÖRGY (1940) volt országgyűlési képviselő és zágrábi nagykövet, 2015-től a Kisebbségi Jogvédő Intézet igazgatója.

1 A kassai Kazinczy-napokon, 2015. november 6-án szabadon elmondott beszéd utólag leírt változata.

sági nyomor jellemzi. Jövőjük a háborús helyzet kimenetelétől függ. Ha a nagyhatalmak és az ukránok a józan észre és a méltányosságra hallgatnak, akkor keleti szomszédunk átalakul egy konföderációvá, ahol az oroszok, a ruszinok, a magyarok és (esetleg) mások teljes körű és tényleges autonómiát élveznek egy svájci típusú államalakulatban. Nekünk ez lenne a jó. Ha szétesik Ukrajna akár háborús, akár békés úton, és Kijevben nacionalista-soviniszta kormány veszi át a hatalmat, sorsunk rosszabb lesz, mint valaha. Ez a fő kérdés most Munkács vára és Beregszász környékén. E mellett ott is folyik a harc az anyanyelvű oktatásért és nyelvhasználatért több-kevesebb sikerrel.

A közel száz éve Romániához tartozó **Erdélyben, Partiumban és Kelet-Bánságban** papíron nagyon jónak tűnik az anyanyelv használatának kérdése. Bár az alkotmány itt is kirekesztő, az Erdélyt és az Alföld déli részét ezer esztendőn át építő és megvédő magyar lakosság nem államalkotó tényező szülőföldjén, mégis létezik néhány európai mércével is jónak tekinthető nyelvhasználati jogszabály. Ezek azonban csak a román (soviniszta) politika kirakatelemei. Gyakorlati alkalmazásukat tiltják és üldözik! Vannak olyan elképesztő esetek, ahol a törvényre apelláló magyar civilnek a hatóság embere azt mondja, „ez nem arra való, hogy hivatkozz rá!”. Mire való akkor? A külvilág, a nemzetközi közvélemény megtévesztésére. Példák százait, sőt ezreit tudnám felsorolni. Álljon itt csak egy sorozatesemény a helyzet szemléltetésére. Marosvásárhelyen a városi tanács határozatba foglalta a kettős utcanévhasználat szabályait. A hatóság azonban nem hajtja végre saját döntését különböző elképesztő okokra hivatkozva. A város számos magyar polgára saját költségén, háza vagy kerítése falára kiteszi az előírás szerinti kétnyelvű táblát. Mi történik azonnal? A rendőrség „tiltott reklámtevékenység” címén súlyos büntetést szab ki, és fenyegetésekkel zaklatja a hatályos jogszabály szerint eljárókat. Perek sorozata folyik most a székesvárosban. Milyen tehát a román kisebbségpolitika? Szemfényvesztő, két-színű és hazug.

A Szerbiához tartozó **Vajdaságnak** nevezett bácskai és nyugat-bánsági területeken ígéretes fejleménynek vagyunk szemtanúi. A kulturális autonómia csírái megjelentek, bár szárba szökkenésüket a szerb politika időnként visszanyesésekkel akadályozza. Kétirányú folyamatot figyelhetünk meg. Szerb barátaink egyfelől jó bizonyítványt akarnak felmutatni az Európai Unió felé integrációs törekvéseik elősegítése érdekében, másfelől baráti gesztust kívánnak tenni északi szomszédjuk, Magyarország felé az uniós tagság támogatásának elérése céljából. Ez teljesen normális, elfogadható eljárás. Nekünk arra kell vigyáznunk, hogy megvalósuljon a tényleges kulturális autonómia a szövetségben és tömbben élő magyarok számára egyaránt. Ennek érdekében ezt feltételként kell szabni az uniós tagság támogatásának fejében. Ez nem ördögtől való dolog, azt kérjük csupán, ami számos európai országban működik a Lajtától nyugatra és a Kárpátoktól északra. (Nem követhetjük el azt a hibát, amit a Gyurcsány-kormány elkövetett Románia csatlakozása kapcsán.) A másik folyamat ugyanis a már meglevő kisebbségi jogok csorbítása különböző rafinált módon. Észnél kell len-

nünk. Helyi összefogásra és külső támogatásra van szükség, és a Délvidék már is áttörési pont lehet a Kárpát-medencei magyar autonómiaküzdelmekben.

Horvátországban és Szlovéniában rendezett a magyarság helyzete, de probléma azért itt is van. Itt alapvetően más a helyzet, mint a többi országban. A magyarok ugyanis alkotmányba foglalt államalkotó tényezők! Tehát papíron nem másodrendű állampolgárok. Többek között alanyi jogon jár nekik egyszemélyes országgyűlési képviselő. Nem csorbítva délnyugati barátaink érdekeit, ez nyilván azért vált lehetővé ilyen egyszerűen, mert a magyarok létszáma mindkét országban elenyésző, tízezres nagyságrendű. Nem jelentenek semmiféle „veszélyt”. Ezzel együtt ez dicséretes gesztus Zágrábtól és Ljubljanától. (Megfigyelhető, minél nagyobb létszámú egy adott országban a magyar közösség, annál erősebb az elnyomásukra, felszámolásukra való törekvés.) Gondot e két országban az jelenti, hogy egyrészt nincs elég anyagi támogatás és fogadókészség a kis létszámú iskolákhoz, valamint kulturális intézményekhez, másrészt helyenként a többségi nemzet helyi szintű képviselői nem viszonyulnak megfelelően a kérdés kezeléséhez.

Ausztria kettős mércével méri a kisebbségi kérdést, mármint az őshonos nemzeti kisebbségek ügyét. Amíg oroszlánként harcolt annak idején Dél-Tirol autonómiájáért, addig semmiféle kollektív jogot nem ad meg a saját területén élő őshonos nemzeti közösségeknek, magyaroknak, horvátoknak, szlovéneknek. A nyugati magyar vármegyékből Trianonban lecsípett sávok egyesítésével létrehozott Burgenlandban alig tízezer magyar él. Kisemmizett helyzetüket az enyhíti, hogy évtizedek óta demokráciában és jólétben élnek, senki nem üldözi őket, nincsenek kitéve támadásoknak. Ezen a helyen azonban nem tudom megállni, hogy ne osszam meg egy személyes véleményemet a gyalázatos trianoni békediktátumról. Burgenland létrehozása a magyar nemzet arcul csapása, súlyos megalázása volt. Itt a nyugati határszélen ugyanis figyelembe vették az etnikai határokat, e területen túlnyomó részt német ajkúak éltek, ilyen szempontból jogos volt az odacsatolás. Ugyanakkor körbe a csonka ország többi határszakasza mentén több mint másfél millió magyart egy tömbben idegen fennhatóság alá kényszerítettek. Mi okozta ezt a részrehajlást, felfoghatatlan, hiszen a háború kitörésének fő felelőse Bécs volt, nem Budapest.

Hogyan is állunk akkor most a **Kárpát-medencében** az anyanyelv használatával? Kritikusan. Az elcsatolt területeken a magyarság bizonytalanságban van, a törvénybe foglalt gyenge jogaival sem élhet a gyakorlatban, mert megfélemlítik, nagy részük csalódott, magába zárkózva él. Politikusaik teljesítménye hullámzó, a külső támogatás inkább elvi, mint gyakorlati. (Eltekintve a pénzügyi juttatásoktól.) A civil társadalom kisebb-nagyobb csoportjai harcolnak, de nem állnak nyerésre. Az anyanyelv egyre kevésbé tudja betölteni nemzet megtartó szerepét. Mi akkor a teendő?

Először is készítsünk egy kis **helyzetfelmérést**. A magyarok részaránya az elcsatolt területen a helyi lakossághoz viszonyítva: Felvidéken 30%-ról 10%-ra, Kárpátalján 31%-ról 12%-ra, Erdélyben 32%-ról 20%-ra, Délvidéken 28%-ról 14%-ra

csökkent. Mindez látszólag betudható a kényszerű elvándorlásnak, erőszakos asszimilációnak, kitelepítéseknek, tömeggyilkosságoknak, amelyek 1920 és 1990 között történtek. Azt hittük, a rendszerváltozások után, az euro-atlanti integráció kiteljesedését követően, mindez megszűnik. Nem így történt. 1991 és 2011 között mintegy 600 ezerrel csökkent az elcsatolt területeken élő magyarok száma. A harmadik évezred sem hozott változást, a magyarok lélekszáma a szomszédos országokban folyamatosan csökken. (Sajnos igaz ez a mai Magyarország területén is, de sokkal kisebb mértékben.)

A fenti állítás, miszerint a rendszerváltozások és az integráció nem hozott megoldást, másik igazolásául a szomszédos országok elmúlt negyedszázadban folytatott kisebbségpolitikájának elemzése szolgál. Általánosságban megállapítható, a politikai életben a többségi nemzeteknek csak addig van szükségük a magyarokra, amíg a belpolitikában olcsó ígéretésekkel koalíciós partnernek megnyerik, vagy külpolitikai megfontolásokból jó bizonyítványt akarnak felmutatni a nemzetközi közösségnek. Amint nincs rájuk szükség, ejtik őket, és az ígéreteket azonnal visszavonják, sokszor még az elért kis eredményeket is felszámolják. A kis lépések politikája tehát nem hozott semmi érdemleges eredményt, a külhoni magyarság „porlik, mint a szikla”. Látni kell: valamennyi elcsatolt területen a többségi nemzet politikusainak az a többnyire titkolt, de eltökélt célja, hogy az őshonos magyarságot asszimilálják, ha ez nem sikerül, elüldözzék szülőföldjükről. Szembe kell nézni ezzel a ténnyel, „mert növeli, ki elfödi a bajt” (Illyés Gyula).

Mi lenne a megmaradás feltétele?

Az anyanyelv korlátlan használata az élet minden területén a születéstől a halálig, a nemzeti kultúra ápolásának és gyakorlásának joga külső feltételek nélkül, egyenrangú állampolgárság az adott országban, pénzügyi és gazdasági függetlenség. Európai uniós szóhasználattal: a szubszidiaritás elvének biztosítása. Miután Szlovákiában, Ukrajnában, Romániában és Szerbiában nem ismerik el az ott élő magyar nemzeti közösségeket államalkotó tényezőnek, tehát nem egyenrangú állampolgárok, ezért csak a tényleges és teljes körű autonómia biztosíthatja szülőföldön boldogulásukat és fennmaradásukat. Tényleges, tehát nem olyan, mint Petru Groza korában a Magyar Autonóm Tartomány Erdélyben. Teljes körű, vagyis személyi elvű, kulturális és területi autonómia valamelyik formája vagy ezek kombinációja. Csak ez által biztosítható ugyanis az önrendelkezés a szórványban és a tömbben élőknek egyaránt.

Milyen feltételek teljesülése esetén jöhet létre az autonómia?

Egy számszerű kisebbségben élő őshonos nemzeti közösség autonómiájának megvalósításához három feltételnek kell teljesülnie:

- az adott közösség elszánt akarata, hajlandósága az áldozatvállalásra,
- megfelelő jogi alap és/vagy meglevő nemzetközi gyakorlat,
- többségi nemzet egyetértése és/vagy külső erő kényszerítő nyomása.

Nézzük az első feltételt: van-e akarat és készség az áldozatvállalásra? Sajnos ezen a téren nem állunk jól. Az elmúlt közel egy évszázad borzalmi, csalódásai, kilátástalanságai félelmet ültettek el az elszakított nemzetrészekbe. Ez leginkább a Beneš-dekrétumok által sújtott, kollektív bűnösséggel vádolt felvidéki magyaroknál tapasztalható. A probléma azonban többé-kevésbé fennáll valamennyi szomszédos országban élő magyar nemzeti közösség esetében. Ennek következménye, hogy inkább vállalják az elvándorlást a mai Magyarországra, vagy ami még ennél is szomorúbb, harmadik országokba is. Számosan a kikényszerített asszimilációt választják. Sokan úgy gondolják, egy életük van, nem vállalják a bizonytalan kimenetelűnek gondolt harcot. Ezt a mentalitást a rendszerváltozásban és az euro-atlanti integrációban való, ez irányú csalódások táplálják. Ezen kellene túllépni, rámutatva a valós realitásokra, melyeket a másik két feltétel teljesülése nyújt. E téren a székelyek elmúlt három esztendőben tapasztalható autonómia-törekvései hozhatnak áttörést. A Délvidéken is elindult valami, a kulturális autonómia csírái megjelentek. Látni kell azonban, hogy folytatás ott (is) csak akkor lesz, ha szerb barátainkat jó szándékú külső erő erre rákényszeríti.

Van-e jogi alapja a magyaroknak az autonómiához? Ez a második kérdés a következő feltétel. Az őshonos magyar nemzeti közösségeknek alanyi jogon jár az önrendelkezés az utódállamokban. Születésük helye adja meg ezt a jogot: ott születtek, ahol ősük éltek és alkottak évszázadokon át. Falvakat, városokat építettek, gazdag kultúrát teremtettek, és vérükkel védték azt a földet, ahol utódaik ma élnek. Joguk van tehát nemzeti identitásuk megtartásával szülőföldjükön teljes életet élni. Ezt a jogot számos európai irányelv, az Európa Tanács ajánlásai (többek között az 1201/1993-as, az 1832/2011-es, valamint az 1985/2014-es) és Európa számos országában kialakult gyakorlat támasztja alá. Dél-Tiroltól kezdve Katalónián át a belgiumi németekig lehetne sorolni a számos példát az Európai Unión belül. (Az EU-n kívül is létezik ilyen gyakorlat!) Ezekben a területeken számos esetben történelmi gyökerű a létező autonómia, de sok esetben XX. századi, áldozatokot követelő küzdelem során sikerült kivívni az önrendelkezési jogot. (Lásd első feltétel!) Fentiekben túlmenően az Európai Unió Alapjogi Chartájából is levezethető az autonómia iránti jog. Bár ez a dokumentum csak az egyéni jogok biztosításával foglalkozik, de létezik olyan jogértelmezés, miszerint ha az egyénnek joga van például anyanyelvén beszélni és nemzeti kultúráját gyakorolni, akkor ezt társaságban művelve már kollektív jogról beszélhetünk. Mindezekből látható, hogy a három feltétel közül a jogi feltétel egyértelműen adott a magyarság számára.

Mindezek után nézzük meg, van-e fogadókészség a számszerű többségben levő nemzetek részéről az autonómiára? Sajnos egyértelműen megállapítható, hogy jelenleg nincs. A kérdést vizsgálva tisztában kell lennünk a már korábban megállapított ténnyel, hogy szomszédaink többségének (talán vala-

mennyinek) eltökélt szándéka hosszú távon az adott országban élő őshonos magyarság asszimilálása vagy a szülőföld elhagyásának kikényszerítése. Erről a szándékról azonban előbb-utóbb biztosan lemondanak, ha belső és külső körülmények erre készítetik, kényszerítik őket, és országuk területi épségét ezzel párhuzamosan (vagy éppen ez által!) biztosítva látják. Elszánt összmagyar fellépés és megfelelő nemzetközi nyomás tárgyalóasztalhoz kényszerítheti a szomszédos országok politikai vezetőit. Minden felelősen gondolkodó európai politikusnak tisztában kell lennie azzal, hogy földrészünkön csak akkor lesz társadalmi béke, politikai stabilitás és gazdasági prosperitás, ha az őshonos nemzeti közösségek (is) teljes körű és tényleges önrendelkezési jogot kapnak. Különösen igaz ez a Kárpát-medencében. Nyugodtan kimondhatjuk: Európában létezik egy megoldatlan magyar ügy. A XX. századi történelmi igazságtalanságokat (békediktátumokat) számos nemzetnek sikerült már helyre tenni, a magyaroknál ennek még a nyomát sem látni. Hozzánk hasonló helyzetben csak a szerbek és az oroszok vannak. Nekik új ez a helyzet, mi már csaknem egy évszázada szenvedünk tőle. A második világháború az első utáni igazságtalan békeszerződések következménye volt. A győztesek nem tanultak korábbi hibáikból, megismételték az igazságtalanságokat, sőt sok helyen még tetézték is azt. A kétpólusú világrend kialakulása megakadályozta a megalázó sorsba taszított nemzetek érdekeinek érvényesítését. A negyedszázada elindult rendszerváltozások azonban kiszabadították a szellemet a palackból. Több mint két évtizedes vergődés után most történelmi esély adódna az öreg kontinens sorsának jobbra fordítására, nemcsak az integráció elmélyítésével és bővítésével, hanem a benne élő népek, nemzetek saját akaratuk szerinti boldogulásának biztosításával. Szabad népek szabad akaratukból békét, stabilitást és gyarapodást biztosíthatnak Európában. Ha egy részüktől megtagadjuk az önrendelkezést, mindennek az ellenkezője történhet. Ezt kell felismernie a „nemzetközi közösségnek”, a többi már magától adódik. Első lépésként az Európai Uniónak belső jogrendjébe kellene emelnie az Európa Tanács vonatkozó ajánlásait. Mindezek akkor is igazak, ha ma Európának elsősorban a migrációs válságot kell(ene) leküzdenie. Sőt, lehet hogy ennek fényében még inkább!

Mindezek tudatában, hogyan fogalmazható meg a magyarság tennivalói?

A fenti folyamatot remélve és azt ösztönözve, de ettől függetlenül is, a magyar kormánynak és valamennyi magyarországi felelős politikai erőnek élnie kell a külső ráhatás, a jó értelemben vett politikai nyomás eszközével mindazon szomszédunkat illetően, ahol erre szükség van. Jelenleg, különböző mértékben, négy relációban látható ilyen szükségesség. A 2010-es nemzetpolitikai fordulat után, az elmúlt hat évben nem volt túl kegyes hozzánk a sors, ami a nemzetközi kapcsolatokat illeti. A jelenlegi kormányzási ciklusban mindent meg kell tenni

nemzeti érdekérvényesítő képességünk növelésére a nemzetközi politikában. Ennek egyik eszköze az ország tekintélyének visszaszerzése, gazdasági megerősödése, társadalmi kohéziója. Ez részben folyamatban van. A másik az okos diplomácia. Fontos alapelv ugyanakkor, hogy az elszakított nemzetrészek ügye nem külpolitikai kérdés, hanem egy speciális belügy, melynek külpolitikai vonatkozásai is vannak. Az elszakított nemzetrészeknek meg eltökélten harcolniuk kell igazukért. Nem külön-külön, hanem együtt, áldozatokat is vállalva, összefogva az egész Kárpát-medencében. Szabó Dezső igazsága ma is érvényes: minden magyar felelős minden magyarért!

A Kisebbségi Jogvédő Intézet küldetése

Fentiek alapján látható, hogy a nemzetmentés 24. órájában vagyunk. Tűzoltó munkára van szükség mindaddig, amíg a tényleges és teljes körű autonómia megvalósul minden elcsatolt területen. Ennek a munkának két fő pillére van: a jogbiztonság és a gazdasági prosperitás garantálása. Egyszerű szavakra lefordítva: a magyar ember szülőföldjén emelt fővel járhatson, ne érhesse jogsérelem nemzeti hovatartozása miatt, és biztosítva legyen a kor színvonalának megfelelő megélhetése. Ez utóbbit magyarországi vállalatok határon túli befektetéseivel, a magyar-magyar gazdasági kapcsolatok elmélyítésével és a határokon átnyúló régiók európai uniós pénzekkel történő fejlesztésével lehet elősegíteni. Az előbbihez, a jogbiztonság megteremtéséhez kíván hozzájárulni a négy éve létrehozott Kisebbségi Jogvédő Intézet. Az alapítványi háttérrel, budapesti székhellyel működő szervezet két fő területen fejti ki tevékenységét: továbbképzést biztosít határon túli fiatal magyar jogászoknak, joghallgatóknak, ügyvédeknek a kisebbségvédelem témakörében európai kitekintéssel és a szülőföldi sajátosságokkal, valamint anyagi támogatást nyújt a külföldi ügyvédeknek peres eljárások, bírósági ügyek viteléhez. Az Intézet kizárólag olyan konkrét esetekhez ad pénzügyi eszközöket, amelyeknél magyarsága miatt ért jogsérelem egyes személyeket, csoportokat, intézményeket. A továbbképzés nyári egyetemeken és konferenciákon történik, évente három-négy alkalommal. A pénzügyi támogatásnak két alapvető formája van: állandó ingyenes jogsegély-szolgálat biztosítása és konkrét peres ügyek finanszírozása. A Kisebbségi Jogvédő Intézet tevékenysége nyomán 20-25 ingyenes jogsegély-szolgálati iroda működik állandóan az elcsatolt területeken, és hozzávetőleg ugyanennyi peres ügyet támogatunk Kárpát-medence szerte. Mindezekről bővebb információ a www.kji.hu honlapon található.

Miközben fenti tevékenységünket nagymértékben szeretnénk bővíteni. Intézetünk tervei között szerepel nemzetközi kapcsolatok kiépítése is. Szándékunkban áll a kapcsolatfelvétel az Európai Unió, az Európa Tanács, az EBESZ és az ENSZ (őshonos) nemzeti kisebbségi ügyekben illetékes intézményeivel. E kapcsolatépítésnek három célcsoportja van:

- az érintett szervezetek időszakonkénti tájékoztatása a magyarokat a szomszédos országokban ért jogsérelmekről,
- elősegíteni a magyar kisebbségi szervezetek részvételét tevékenységük szempontjából fontos és meghatározó nemzetközi fórumokon, konferenciákon, rendezvényeken,
- valamint a szóban forgó intézmények jogszabályalkotó és ajánlástevő döntés-előkészítő munkájában valamilyen szintű magyar részvétel biztosítása.

Kapcsolatot és együttműködést kívánunk létesíteni az európai őshonos nemzeti kisebbségek politikai és társadalmi intézményeivel abból a célból, hogy tapasztalataikat megismerjük, sikeres gyakorlati módszereiket adott esetben átvegyük, továbbá a kétoldalú kapcsolatokban és a nemzetközi fórumokon együttműködünk.

Véggövetkeztetés

A politikai életben és a civil szférában egyaránt két szinten kell folytatni a harcot a külhoni magyarok szülőföldön boldogulása érdekében. Miközben folyamatosan, összefogva, elszántan, áldozatokat is vállalva küzdünk a tényleges és teljes körű autonómia megvalósításáért, ki kell kényszeríteni a számszerű többségben levő nemzet politikai és társadalmi vezetőitől az adott országban érvényes törvények betartását, gyakorlati életben történő alkalmazását az anyanyelvhasználat, az oktatás és a kultúra területén. Ugyancsak küzdeni kell az adott állam által aláírt vagy elfogadott nemzetközi szerződések és ajánlások kisebbségekre vonatkozó passzusainak érvényesítésére. A Kisebbségi Jogvédő Intézet a civil társadalomban a fenti célokért folyó harc egyik oszlopa kíván lenni.

Miközben folyamatosan, megalkuvás nélkül harcolunk az elcsatolt területeken jelenleg érvényes, bár gyenge, de meglevő anyanyelvi és kulturális jogok érvényesítéséért, tisztelettel és barátsággal üzenjük szomszédainknak, valamint Európa meghatározó politikai erőinek: a Kárpát-medencében csak akkor lesz társadalmi béke, politikai stabilitás és gazdasági prosperitás, ha az elszakított területeken élő magyar nemzeti közösségek megkapják az őket megillető tényleges és teljes körű autonómiát! E küzdelemhez szükséges címszavak: összefogás és elszánt akarat. Politikai vezérelv: minden magyar felelős minden magyarért. Aktuálpolitikai üzenet Makovecz Imre intelme: „A szavak ideje lejárt, cselekedni kell!”